

Til Hans Majestet Kong Harald og Hennes Majestet Dronning Sonja

De største gratulasjoner på 70-årsdagen

Lånan er en øygruppe i Vega kommune og er det største egg- og dunværet på Helgelandskysten. Sommeren 2004 kom Lånan og de nærliggende områder på UNESCOs prestisjefulle Verdensarvliste over steder som må vernes på grunn av sin betydningsfulle natur, kultur, og forhistorie.

Lånan er ærfuglenes rike. Der har ærfuglen blitt sett på som "hellig" og holdt som husdyr av øyfolket. De har gjort opp reir og vernet dem i hekketiden i flerfoldig generasjoner. Til gjengjeld kommer ærfuglene tilbake hver vår og gir dem egg og dun som brukes i eksklusive dyner.

Fuglevokterne passer fortsatt på ærfuglen. De lager reir til ærfuglen i små hus av stein eller tre hvor de ligger beskyttet mot vær og vind. Ved påsketider henter de tang i fjæra som legges på berget til tørk. Den skal brukes til å lage nye reder og hindre at duna blir full av gress og mose som gjør det vanskelig å rense.

De første ærfuglene legger seg på reirene tidlig i mai. Etter dette tar ærfuglhunnen, ea, bare til seg vann, og ikke noe føde, mens hun venter tålmodig i en måned på at eggene skal klekke. Ungene har noen få dager i den varme duna før de er klare til å forlate reiret og bli med moren ned til vannet.

Dette er starten på en hektisk tid for fuglevokterne. Duna må plukkes opp fra det tomme reiret, renses for eggskall og legges til tørk. Deretter skal den ristes, harpes og til slutt finplukkes – før den blir til verdens beste dyne av edderdun. Det går med dun fra rundt 63 ærfuglreir til en enkelt dyne.

Det finnes ikke noe dynefyll som er så lett og gir fra seg så mye varme. De lette fjonene fra ærfugl – hunnens bryst har en spesiell egenskap. Ærfugl duna har små mothaker som gjør at den holdes sammen. Dette gir edderdunsdyna en isolasjonsevne i særklasse og en levetid i flere generasjoner.

Edderdunsdynene er laget av:

Erna Øvergård og Hildegunn Nordum
Utværet Lånan AS

Gaven er gitt av kommunene på Helgeland:

